

COLUMN REMCO HOEKMAN

Geef sport de ruimte!

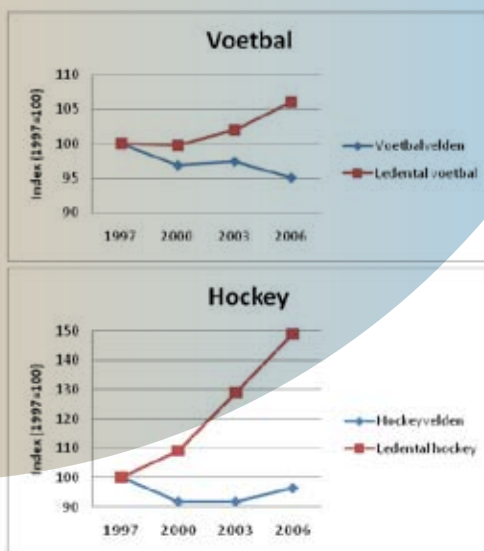
Nederland is een land met een hoge bevolkingsdichtheid. Haar ruimte is schaars. In de strijd om deze ruimte neemt de sport geen vooraanstaande plaats in. De benodigde extra ruimte voor accommodatiegebonden sport is niettemin groot (9.000 hectare tot 2020; NOC*NSF 2005). Deze ruimtebehoefte komt deels voort uit een huidig ruimtetekort, maar ook uit de verwachte toename in sportdeelname. In het kader van het Olympisch Plan 2028 wordt gestreefd naar een sportdeelname van 80%. Maar is het voor gemeenten wel mogelijk om ruimte te bieden aan deze sporters? >

Een gemeente heeft verschillende soorten sportruimte te vergeven. Of eigenlijk sport en beweegruimte. Op de eerste plaats sportvelden en sporthallen. Officiële accommodaties die door verenigingen intensief worden gebruikt voor hun activiteiten. Maar niet minder belangrijk is tegenwoordig de openbare ruimte. Tenslotte sporten steeds meer burgers in de openbare ruimte.

Ondanks de toename van het aantal ongeorganiseerde sporters blijft ook NOC*NSF stijgende ledenaantallen presenteren. Haar eigen groei-doelstellingen blijken echter nog wel te hoog gegrepen. Dit is mogelijk deels het gevolg van wachtlijsten bij verenigingen. Uit de Verenigingsmonitor 2007 blijkt dat 12% van de verenigingen een wachtlijst kent. In de meeste gevallen is de wachtlijst het gevolg van een ruimtetekort. Op zich geen verrassend resultaat, als we weten dat het aantal sportaccommodaties in Nederland is afgenomen.

Deels is de afname van sportaccommodaties te verklaren door de ontwikkeling van kunstgras, waardoor velden intensiever gebruikt kunnen worden. Anderzijds spelen schaalvergroting van accommodaties en fusies van verenigingen een rol. Dit leidt in de meeste gevallen tot een efficiënter accommodatiegebruik. Waardoor simpelweg minder ruimte nodig is. In een tijd waarin het aantal sporters toeneemt, kan niettemin ruimtegebrek optreden. Zeker waar van verenigingen wordt verwacht dat ze een brede functie hebben en maatschappelijk betrokken zijn, is dat problematisch.

NOC*NSF gaf in 2005 al aan dat in 2020 landelijk meer ruimte nodig is voor de sport. Vooral golfbanen en maneges vragen om meer ruimte. Uit verschillende lokale ruimte-onderzoeken is gebleken dat vooral behoefte is aan hockeyvelden, maar ook aan voetbalvelden en

sporthallen. In een aantal gevallen is door beter gebruik van de huidige ruimte winst te boeken. Een voorbeeld hiervan is het verlengen van speeldagen door het aanbrenge van verlichting of het verspreiden van de wedstrijden over meer dan één speeldag. Competitiewedstrijden op zondag of op doordeweekse avonden binnen het seniorenvoetbal, kan veel ruimtewinst opleveren.

Ook andere potentiële ruimte blijft onderbenut, zoals schoolpleinen. Het openstellen van schoolpleinen voor beweegactiviteiten en het creëren van voldoende veilige beweegruimte in de vorm van speelterreinen (bijvoorbeeld skatevoorziening, basketbalplein, Cruiff Court of Krajicek Playground), fietsroutes en wandelpaden zijn van belang voor de sporter van de toekomst.

Behalve meervoudig gebruik en multifunctionaliteit is vooral een betere planning van de sportieve ruimte een noodzakelijke voorwaarde voor verbetering. Gemeenten doen er goed aan inzicht te verwerven in de toekomstige ruimte-vraag voor sport. Het bouwen van sporthallen en het aanleggen van velden gaat niet van de ene op de andere dag. De planvorming moet daarom voorafgaan aan de vraag. Vanuit dat oogpunt is het dan ook bedroevend om te constateren hoe weinig rekening gehouden wordt met de sportbehoefte bij het opstellen van nieuwbouwprojecten.

Sport heeft in verschillende beleidsterreinen een plek weten te veroveren. Maar binnen de afdeling Ruimtelijke Ordening heeft sport nog altijd weinig aandacht. Willen we sport inzetten als een middel voor een betere maatschappij en een sportdeelname van 80% realiseren, dan moet dat veranderen. Alleen beter gebruik maken van de huidige ruimte is niet voldoende. Sport moet de harten van Ruimtelijke Ordening veroveren!

Remco Hoekman is onderzoeker bij het W.J.H. Mulier Instituut, een centrum voor sociaal wetenschappelijk sportonderzoek. Hij is onder andere betrokken bij landelijke en gemeentelijke sportdeelname onderzoeken, Richtlijn Sportdeelname Onderzoek, Topsportklimaatmetingen en onderzoeken naar de ruimte voor sport. In het verleden is hij werkzaam geweest voor gemeente Eindhoven. In deze vaste column brengt Remco Hoekman het sportonderzoek en sportbeleid samen. Op basis van diverse onderzoeksgegevens probeert hij beleidsambtenaren en sportbestuurders nieuwe ideeën en impulsen te geven voor visieontwikkeling en beleid.

Contactgegevens: r.hoekman@mulierinstituut.nl.